



## ЗВЕРНЕННЯ

### зборів суддів Верховного Суду України до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України від 2 листопада 2010 р.

Збори суддів Верховного Суду України висловлюють занепокоєння у зв'язку з виникненням обставин, які перешкоджають здійсненню Верховним Судом України повноважень, визначених Конституцією та законами України. Зазначене зумовлене прийняттям Кабінетом Міністрів України розпорядження від 27 жовтня 2010 р. № 2037-р «Про розміщення Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ».

Відповідно до цього розпорядження Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ має бути розміщено у приміщеннях, де розташовуються судові палати у цивільних і кримінальних справах Верховного Суду України, в будівлях по вул. Пилипа Орлика, 4 і 4<sup>а</sup>, із закріпленням їх на праві оперативного управління.

Виконання вказаного розпорядження створює загрозу можливості виконання Верховним Судом України своїх конституційних повноважень як найвищого судового органу в системі судів загальної юрисдикції, реалізації конституційних гарантій забезпечення судового захисту прав і свобод людини і громадянина, прав юридичних осіб і держави, а також забезпечення в Україні дії принципу верховенства права.

Реалізація зазначеного розпорядження Уряду України призведе до неможливості забезпечити окремим кабінетом, робочим місцем і необхідними засобами як суддів Верховного Суду України, так і суддів Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, як це передбачено ч. 2 ст. 133 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі — Закон).

Зокрема, приміщеннями, де розташовуються судові палати у цивільних і кримінальних справах Верховного Суду України, на даний час є частина будівлі по вул. Пилипа Орлика, 4<sup>а</sup>, яка має 136 кабінетів і корисну площу 3 366,4 кв. м. На день набрання чинності Законом судді вказаних судових палат і працівники управлінь забезпечення діяльності цих судових палат займали 100 кабінетів загальною площею 2 244,6 кв. м.

Усього в цій адміністративній будівлі на день набрання чинності Законом працювала 271 особа (без урахування працівників Генеральної прокуратури України), у тому числі 55 суддів судових палат у цивільних та кримінальних справах Верховного Суду України та 159 працівників управлінь забезпечення діяльності цих судових палат.

В адміністративній будівлі по вул. Пилипа Орлика, 4 судові палати у цивільних та кримінальних справах Верховного Суду України жодних приміщень не займали і не займають.

Натомість відповідно до наказу Голови Державної судової адміністрації України від 13 жовтня 2010 р. кількість суддів Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ має становити 120 осіб. Для організації діяльності вказаного суду затверджено нормативи штатного розпису його апарату в кількості 450 працівників.

Отже, у передбачених Законом та зазначеним розпорядженням Уряду України приміщеннях, де працювали 55 суддів судових палат у цивільних та кримінальних справах Верховного Суду України та 159 працівників управлінь забезпечення діяльності цих судових палат, розмістити новостворений суд у вищевказаному складі неможливо.

Зважаючи на те, що в адміністративній будівлі по вул. Пилипа Орлика, 4<sup>а</sup> є лише 2 зали судових засідань і 2 нарадчі кімнати,

враховуючи наявну та перспективну кількість суддів, а також кількість скарг, заяв і справ, що підлягають розгляду та надійдуть на розгляд, розміщення у ній двох судових установ може призвести до недотримання принципів гласності та відкритості судового процесу, форми його проведення, таємниці нарадчої кімнати, дотримання розумних строків розгляду справ.

Необхідно також зазначити, що станом на 20 жовтня 2010 р. потребувало вирішення Верховним Судом України відповідно до п. 2 розділу XIII «Перехідні положення» Закону в порядку процедур касаційного провадження та провадження за винятковими обставинами (у виключному порядку) 33 446 скарг і справ цивільної та 1918 скарг і справ кримінальної юрисдикції. Крім цього, де враховуючи тих справ, які вже почали надходити на підставі норм Закону, мають бути розглянуті ще 54 справи адміністративної юрисдикції, які до дня набрання чинності Законом були допущені до провадження за винятковими обставинами.

Таким чином, судді Верховного Суду України продовжують розглядати як десятки тисяч зазначених справ у порядку, що діяв до набрання чинності Законом, так і кримінальні, цивільні, адміністративні й господарські справи в порядку, передбаченому чинним процесуальним законодавством.

Адміністративний будинок по вул. Пилипа Орлика, 8, який залишається у користуванні Верховного Суду України, не може задовольнити потребу в розміщенні суддів Верховного Суду та працівників його апарату.

Наведене створює перешкоди у здійсненні правосуддя як Верховним Судом України, так і Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

Слід підкреслити, що на цей аспект проблеми звернула увагу Європейська комісія «За демократію через право» (Венеціанська комісія) у своєму Висновку від 18 жовтня 2010 р. № 588/2010 щодо Закону.

Надзвичайну стурбованість викликає також рішення Уряду України про передачу бюджетних призначень, передбачених Верховному Суду України на здійснення правосуддя, у сумі 1288,5 тис. грн (у тому числі оплата праці — 904,6 тис. грн) Державній судовій адміністрації України для забезпечення функціонування Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ (п. 4 постанови Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2010 р. № 967 «Деякі питання функціонування у 2010 році Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ»).

З огляду на викладене та враховуючи конституційний обов'язок держави щодо забезпечення фінансування та належних умов для функціонування судів і діяльності суддів, дотримання конституційних гарантій забезпечення судового захисту прав громадян, юридичних осіб і держави, дії принципу верховенства права, виконання Україною міжнародних зобов'язань у сфері судочинства, просимо вжити невідкладних заходів з метою усунення перешкод у здійсненні правосуддя Верховним Судом України, а також забезпечення належних умов для функціонування як Верховного Суду України, так і Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ відповідно до Конституції та законів України.